

Body of Knowledge

Kwalificatiedossier Doktersassistent

Crebonummer 23284

Titel	:	Body of Knowledge Kwalificatiedossier Doktersassistent, geldig vanaf 2021
Auteur(s)	:	Atie Beverdam, STeAG (Hilma Bannink, Marieke van Dooremalen, Marc Zwamborn, Marien van Abeelen, Jan van Amerongen), met medewerking van SSFH en NVDA
MBO Raad	:	Houttuinlaan 6 Postbus 2051 3440 DB Woerden T: 0348 - 75 35 00 E: info@mboraad.nl I: www.mboraad.nl
Vastgesteld door	:	Algemene Ledenvergadering d.d. 14 december 2023
Versienummer	:	1.2, september 2023

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
2	Basisdeel Kwalificatiedossier Doktersassistent	5
2.1	Kerntaak B1-K1: Triëren	5
2.2	Kerntaak B1-K2: Handelen in het kader van de individuele gezondheidszorg	10
2.3	Kerntaak B1-K3: Praktijkvoering	14
2.4	Kerntaak B1-K4: Werken aan kwaliteit en deskundigheid	16
Bijlagen en overzicht wijzigingen t.o.v. vorige versie bijlagen		19
Bijlage 1: Onderwerpen bij pathologie: achtergrondinformatie uit de TriageWijzer + onderstaande selectie uit Thuisarts.nl		20
Bijlage 2: Medisch-technische handelingen		21
Bijlage 3: Top-100 geneesmiddelen stofnamen overzicht GIP gebruikers en uitgifte		22

Deze bijlagen worden elk jaar in september geactualiseerd door STeAG (tenzij er geen aanpassingen noodzakelijk zijn).

1 Inleiding

Uitgangspunten Body of Knowledge

De uitgangspunten zijn:

- Concrete en bruikbare duiding van de kenniselementen in het kwalificatiedossier op kerntaakniveau. Waar mogelijk wordt ook de koppeling met de werkprocessen aangegeven.
- De kennis wordt op kerntaakniveau ingedeeld in thema's, zodat er thema's van vergelijkbare omvang ontstaan met bij elkaar passende kenniselementen.
- In een matrix wordt aangegeven bij welke werkprocessen deze kenniselementen worden toegepast. Een thema op kerntaakniveau kan ook werkprocesoverstijgend zijn, zoals bijvoorbeeld Anatomie, fysiologie, pathologie, farmacologie.
- Leerresultaten worden beschreven op het niveau van een beginnend beroepsbeoefenaar.
- Bij leerresultaten is er zo min mogelijk overlap tussen de leerresultaten van het basis- en profieldeel.
- Door het benoemen van onderwerpen worden de leerresultaten geconcretiseerd.
- Kennis en toepassen van kennis wordt beschreven volgens taxonomie Bloom.
- Alle BoK's hanteren een vergelijkbaar aggregatieniveau en zijn niet te specifiek.
- BoK's kunnen ingezet worden voor het maken van kennistoetsen/-examens op werkprocessen kerntaakniveau.
- Ze zijn toepasbaar bij flexibeler en efficiënt opleiden en bij maatwerktrajecten.

Inhoud document

Body of Knowledge van de kwalificatie Doktersassistent (Crebonummer 23284):

- B1-K1: Triëren
- B1-K2: Handelen in het kader van de individuele gezondheidszorg
- B1-K3: Praktijkvoering
- B1-K4: Werken aan kwaliteit en deskundigheid

Bij de uitwerking van de Body of Knowledge zijn de elementen uit het document 'Uitwerking competentiegebieden gebaseerd op het Beroepscompetentieprofiel Doktersassistent 2019' (Stichting Sociaal Fonds Huisartsenzorg, augustus 2019) meegenomen.

2 Basisdeel Kwalificatiedossier Doktersassistent

2.1 Kerntaak B1-K1: Triëren

B1-K1-W1: Neemt de hulpvraag in behandeling (vakinhoudelijk handelen)

B1-K1-W2: Verwerkt patiëntgerelateerde informatie (communiceren)

Thema BOK	Kenniselementen KD	Kenniselementen uitwerking competentiegebieden SSFH	Leerresultaten	Onderwerpen	Werk processen
Wet- en regelgeving, richtlijnen en protocollen	<ul style="list-style-type: none"> - Kan geldende richtlijnen, protocollen en werkafspraken toepassen, waaronder richtlijnen t.a.v. privacy en de richtlijn ADEPD - Kan handelen volgens wet- en regelgeving 	<ul style="list-style-type: none"> - Is in staat om protocollen te interpreteren en beredeneerd toe te passen - Is in staat om te handelen volgens de actuele stand van inzichten, standaarden en richtlijnen 	<ul style="list-style-type: none"> - Voert triage uit volgens wet- en regelgeving, richtlijnen, protocollen, werkafspraken, volgens de normen van de KNMG, NHG, LHV en de NVDA-beroepscode. 	<ul style="list-style-type: none"> - Onderstaande wetten moeten gekend worden voor zover van belang voor het functioneren van een doktersassistent: <ul style="list-style-type: none"> ■ Wet BIG (Wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg) ■ WGBO (Wet op de geneeskundige behandelovereenkomst) ■ AVG (Algemene verordening gegevensbescherming) ■ Geneesmiddelenwet ■ Opiumwet ■ WVGZ (Wet verplichte ggz) ■ WZD (Wet zorg en dwang) ■ Wkkgz (Wet kwaliteit, klachten en geschillen zorg) ■ Wlz (Wet Langdurige Zorg) ■ Wmo (Wet maatschappelijke ondersteuning) ■ Zvw (Zorgverzekeringswet) - KNMG-, NHG- & LHV-richtlijnen/-protocollen - Richtlijn ADEPD (episodegericht registreren, SOEP-notatie, ICPC-code) - Basisverzekering (o.a. preferentiebeleid, eigen bijdrage, aanvullende polissen, eigen risico en machtigingen) - NVDA-Beroepscode doktersassistent 	B1-K1-W-overstijgend

Thema BOK	Kenniselementen KD	Kenniselementen uitwerking competentiegebieden SSFH	Leerresultaten	Onderwerpen	Werk processen
Communicatie	<ul style="list-style-type: none"> - Heeft brede kennis van communicatietechnieken - Heeft kennis van de sociale kaart en organisatie van de zorg in de wijk - Kan de mogelijkheden van de telefooncentrale /communicatiemiddelen benutten - Kan sociale vaardigheden toepassen in relatie tot patiënten en collega's - Kan gesprekstechnieken/ gespreksvaardigheden toepassen - Kan afstemmen op culturele achtergronden in werkcontacten - Kan vaardigheden toepassen m.b.t. conflicthantering - Kan omgaan met agressie en/of grensoverschrijdend gedrag 	<ul style="list-style-type: none"> - Is in staat om een duurzame relatie met de patiënt op te bouwen en te onderhouden - Is in staat om empathisch en respectvol met de patiënt om te gaan - Is in staat om oog te hebben voor zorgmijdende patiënten - Is in staat om met gebruik van communicatievaardigheden de patiënt steun te geven passend bij de situatie (geruststellen, motiveren, overtuigen en slechtnieuwsgesprek) - Is in staat om informatie zodanig te verstrekken dat deze voor de patiënt begrijpelijk is (ook bijvoorbeeld voor laaggeletterden) - Is in staat om relevante informatie te verkrijgen van de patiënt, collega's en andere betrokkenen bij het zorgverleningstraject en die met elkaar te verbinden - Is in staat om te luisteren naar en rekening te houden met feedback van de patiënt - Is in staat om open te staan voor eigen regie van de patiënt - Is in staat om relevante informatie en toelichtingen accuraat over te dragen aan de patiënt, collega's en andere betrokken bij het zorgverleningstraject, zowel mondeling als schriftelijk - Is in staat om gevraagd en ongevraagd voorlichting te geven over de zorg en dienstverlening die de organisatie biedt - Is in staat om strategieën ten aanzien van conflicthantering in te zetten en om te gaan met grensoverschrijdend gedrag en agressie 	<ul style="list-style-type: none"> - Integreert gesprekstechnieken in de communicatie met patiënten, naastbetrokkenen, collega's en zorgverleners. - Kiest de juiste gespreksvorm en past deze correct toe bij het triëren. - Gebruikt de sociale kaart bij het triëren. - Maakt optimaal gebruik van de telefooncentrale en andere communicatiemiddelen bij het triëren. - Hanteert strategieën ten aanzien van conflicthantering. 	<p><u>Houding</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Goede omgangsvormen - Respectvol - Empathie - Kan omgaan met kritiek - Kan omgaan met fouten - Kan omgaan met eigen emoties <p><u>Gesprekstechnieken</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Luisteren, samenvatten, doorvragen - Open en gesloten vragen - Concretiseren - Parafraseren - Argumenteren - Mening verwoorden - Onderhandelen - Omgaan met stiltes - Omgaan met boze, agressieve en/of dominante patiënten - Assertief reageren, grenzen aangeven - Motiverende gespreksvoering - Verantwoording afleggen - Slechtnieuwsgesprek - Gesprek aanpassen aan leeftijd/niveau van de patiënt - Digitaal communiceren <p><u>Gespreksvormen:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Baliegesprek - Voorlichtingsgesprek - Advies- en instructiegesprek - Conflicthantering - Consultvoering - Triage - Intercollegiaal overleg - Mondelinge overdracht 	B1-K1-W1

Thema BOK	Kenniselementen KD	Kenniselementen uitwerking competentiegebieden SSFH	Leerresultaten	Onderwerpen	Werk processen
Patiëntgroepen	Heeft brede kennis van patiëntgroepen zoals leeftijdscategorieën, culturele achtergronden en chronische ziekten	- Kan omgaan met patiënten in verschillende omstandigheden, met verschillende culturele en maatschappelijke achtergronden en gezondheidsvaardigheden	- Analyseert het functioneren, de zorg en achtergronden van verschillende groepen patiënten en onderbouwt hoe de bejegening op hen kan worden afgestemd.	- Patiëntgroepen: ouderen, kinderen, patiënten met een (verstandelijke) beperking, patiënten met taalachterstand of laaggeletterdheid, patiënten met een migratieachtergrond, slechthorenden en slechtzienden - Speciale zorggroepen: Palliatieve zorg en euthanasie, chronisch zieken en mensen met een lichamelijke en/of verstandelijke beperking. - Beschikbare hulpmiddelen zoals de tolktelefoon - Patiënten met persoonlijkheidsstoornissen (paranoïde, narcistische, antisociale, theatrale, borderline en ontwijkende persoonlijkheid) - Patiënten met psychiatrische aandoeningen als psychosen en depressies - Kennis van geloofsovertuigingen in relatie tot gezondheidszorg. Bijvoorbeeld: Ramadan, vaccingebbruik, gelatinegebruik, gebruik van bloed(producten)	B1-K1-W1
Hulpvraag verhelderen en urgentie vaststellen	- Kan de ernst van de symptomen inschatten aan de hand van urgentiecriteria met behulp van de NHG-TriageWijzer of andere gestandaardiseerde triagemethodieken - Kan reageren op alarmsymptomen volgens de ABCDE-methode - Kan doorvraag-methodieken toepassen - Kan signalerings-vaardigheden toepassen met het oog op 'meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling' - Heeft specialistische kennis van preventieve zorg	- Is in staat om zorgvragen te triëren, in zowel telefonisch als fysieke triage - Is in staat om professioneel en ethisch te handelen in situaties waar tijdsdruk en urgentie om keuzes vragen - Is in staat om bij te dragen aan preventie-activiteiten - Is in staat om zelfmanagement van patiënten te stimuleren en bevorderen - Is in staat om de patiënt te wijzen op andere voorzieningen als de zorg in de eigen organisatie niet passend is	- Gebruikt de NHG-TriageWijzer correct en stelt vanuit de triage het juiste triagecriterium vast - Beoordeelt stressvolle en spoedeisende situaties en stelt ook in die situaties de juiste prioriteiten - Checkt op signalen die kunnen wijzen op huiselijk geweld en kindermishandeling - Gebruikt de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling correct - Voert preventie-activiteiten uit - Voert verwijzingen uit naar de juiste instantie	- NHG-TriageWijzer (of ander NTS-triagesystematiek) - ABCDE-triage - Urgentiecriteria - Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling - Primaire, secundaire en tertiaire preventie	B1-K1-W1

Thema BOK	Kenniselementen KD	Kenniselementen uitwerking competentiegebieden SSFH	Leerresultaten	Onderwerpen	Werk processen
Anatomie, fysiologie, pathologie, farmacologie	<ul style="list-style-type: none"> - Heeft specialistische kennis van anatomie en fysiologie van het menselijk lichaam (inclusief medische terminologie) in relatie tot het concretiseren van de hulpvraag - Heeft specialistische kennis van pathologie van het menselijk lichaam (inclusief medische terminologie) in relatie tot het concretiseren van de hulpvraag - Heeft brede kennis van de meest voorkomende behandelmethoden - Heeft brede kennis van de meest voorkomende ziektebeelden en bijbehorende medicijngroepen - Heeft brede kennis van toedieningsvormen en werking van geneesmiddelen 	<ul style="list-style-type: none"> - Is in staat om patiënten te ondersteunen, begeleiden, informeren en adviseren en daarbij gebruik te maken van de kennis van de meest voorkomende ziektebeelden en medicijnen 	<ul style="list-style-type: none"> - Beschrijft ziektebeelden van doelgroepen en het gedrag dat daarbij kan voorkomen en begrijpt de bijbehorende behandeling. - Analyseert aan de hand van lichamelijke klachten en het geneesmiddelengebruik van welk ziektebeeld er sprake kan zijn. - Legt de werking van het menselijk lichaam uit: <ul style="list-style-type: none"> - Spijsverteringsstelsel - Voedingsstoffen - Bouw en functie van de huid - Hart en bloedvaten - Bloed - Nieren en urinewegen: - Luchtwegen - Ademhaling - Zintuigen - Centraal en perifeer zenuwstelsel - Hormonen en hormoonklieren - Voortplanting 	<ul style="list-style-type: none"> - Anatomie, fysiologie: <ul style="list-style-type: none"> ■ Cellen, stamcellen, weefsels, organen, orgaanstelsels, ledematen ■ Erfelijkheid ■ Spijsverteringsstelsel (voedingsstoffen: koolhydraten, vetten, eiwitten, mineralen, vitaminen, water) ■ Bouw en functie van huid, haren en nagels ■ Hart (ligging en bouw, functie) ■ Bloedvaten (bouw en functie, bloedvatenstelsel, hartritme, bloeddruk) ■ Bloed (bloedplasma en bloedcellen, bloedstolling, lymfe, milt) ■ Bewegingsapparaat (bouw en functie, skelet, spieren, pezen, banden, groeischiif, beenmerg) ■ Nieren en urinewegen (bouw en functie, nierbekken, urineblaas, plasbuis, uitscheiding geneesmiddelen) ■ Luchtwegen (bouw en functie, neusholte, mondholte, keelholte, strottenhoofd, luchtpijp en hoofdbronchiën, bronchiën en bronchiolen, longweefsel, longfunctie, ademhalingsbewegingen, regulatie van de ademhaling) ■ Zintuigen (bouw en functie, algemene kenmerken, pijnreceptoren, reuk, geur, smaak, zicht, gehoor, tastzin) ■ Zenuwstelsel (bouw en functie, centraal en perifeer, werking van de zenuwcel, sympathisch en parasymphatisch zenuwstelsel) ■ Hormonen en hormoonklieren (werking van hormonen, hypofyse, schildklier, bijschildklieren, eilandjes van Langerhans, bijniere, geslachtsklieren) 	B1-K1-W1

Thema BOK	Kenniselementen KD	Kenniselementen uitwerking competentiegebieden SSFH	Leerresultaten	Onderwerpen	Werk processen
Vervolg Anatomie, fysiologie, pathologie, farmacologie	-	-	-	<ul style="list-style-type: none"> ■ Voortplanting (bouw en functie, vrouwelijke geslachtsorganen, vrouwelijke cyclus en bevruchting, mannelijke geslachtsorganen) ■ Biologische klok en temperatuurregulatie - Pathologie: oorzaak, gevolg en behandelingen (incl. medicatie) van de meest voorkomende aandoeningen in de huisartsenpraktijk (ontleend aan Thuisarts.nl) + de achtergrondinformatie uit de TriageWijzer zie bijlage 1 - Farmacokinetiek (first-pass-effect, cumulatie, halfwaardetijd, uitscheidingswegen, toedieningswegen, systemische en lokale werking, therapeutische breedte) - Geneesmiddelen (generieke namen): werking, meest voorkomende bijwerkingen en gangbare toedieningsvormen van de top-100 uit de GIP-databank (zie bijlage 3) 	
Informatie- verwerking en administratie	<ul style="list-style-type: none"> - Heeft specialistische kennis over automatiseringssystemen toegespitst op het werkveld - Kan de mogelijkheden van het gehanteerde informatiesysteem toepassen - Kan ICT-vaardigheden toepassen 	<ul style="list-style-type: none"> - Is in staat om elektronische gegevensuitwisseling te verzorgen en zich daarbij te houden aan de privacywetgeving ten aanzien van de opslag en uitwisseling van elektronische gegevens 	<ul style="list-style-type: none"> - Gebruikt informatiesystemen om afspraken in te plannen - Gebruikt (ADEPD-)richtlijnen bij het invoeren van gegevens - Gebruikt het LSP om gegevens uit te wisselen - Hanteert correct de agenda van de praktijk - Verzorgt administratieve werkzaamheden behorend bij het eigen werk. 	<ul style="list-style-type: none"> - LSP (Landelijk Schakelpunt) - HIS (huisartseninformatiesysteem) - KIS (Keteninformatiesysteem) - ZIS (ziekenhuisinformatiesysteem) - ADEPD (Adequate dossiervorming met het EPD) - SOEP-notatie - EGR (episodegericht registreren) - (deel)contacten, episodes en problemen - Coderen met ICPC (International Classification of Primary Care) - Coderen met ICD-10 (International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems) - Verwerken uitslagen in het EPD - Bijhouden van de agenda - Zorgdomein 	B1-K1-W2

2.2 Kerntaak B1-K2: Handelen in het kader van de individuele gezondheidszorg

B1-K2-W1: Geeft voorlichting en advies (maatschappelijk handelen)

B1-K2-W2: Voert medisch-technische handelingen uit (vakinhoudelijk handelen)

B1-K2-W3: Assisteert bij uitvoering van medische verrichtingen (vakinhoudelijk handelen)

Thema BOK	Kenniselementen KD	Kenniselementen uitwerking competentiegebieden SSFH	Leerresultaten	Onderwerpen	Werk processen
Wet- en regelgeving	<ul style="list-style-type: none"> - Heeft kennis van wet- en regelgeving waaronder: Wet BIG, Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling (w1+w2+w3) - Kan geldende richtlijnen, protocollen en werkafspraken toepassen (w2+w3) - Kan handelen volgens wet- en regelgeving (w2+w3) 	-	<ul style="list-style-type: none"> - Hanteert tijdens werkzaamheden het geldende beroepsgeheim - Hanteert tijdens werkzaamheden de geldende wet- en regelgeving, richtlijnen, protocollen en werkafspraken 	<ul style="list-style-type: none"> - Beroepsgeheim - Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling - Wet BIG (zie ook KT1) - WGBO (Wet op de geneeskundige behandelovereenkomst) - AVG (Algemene verordening gegevensbescherming) 	B1-K2-W-overstijgend
Patiëntveiligheid en preventie	<ul style="list-style-type: none"> - Heeft kennis van infectiepreventie (w2+w3) - Heeft specialistische kennis van richtlijnen m.b.t. patiëntveiligheid (w2+w3) - Kan proactief (h)erkennen en handelen t.a.v. (bijna) incidenten om schade voor de patiënt te beperken, openheid te bieden en herhaling te voorkomen (w2+w3) - Kan signalen herkennen van sociale problematiek waaronder huiselijk geweld, seksueel misbruik en kindermishandeling en onderneemt actie volgens wet- en regelgeving en het beleid/protocol van de organisatie (w2) 	<ul style="list-style-type: none"> - Is in staat om zichzelf te beschermen tegen besmettelijke aandoeningen - Is in staat om adequaat om te gaan met onverwachte situaties, in het bijzonder als de veiligheid in het geding is 	<ul style="list-style-type: none"> - Stelt de juiste handelingen vast bij incidenten en bijzonderheden (bijv. prikaccidenten) - Monitort de patiënt tijdens de behandeling 	<ul style="list-style-type: none"> - Prikaccidenten - Bewaking vitale functies - Adequaat handelen bij verstoring vitale functies (o.a. BLS/AED) - Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling 	B1-K2-W-overstijgend

Thema BOK	Kenniselementen KD	Kenniselementen uitwerking competentiegebieden SSFH	Leerresultaten	Onderwerpen	Werk processen
Materialen en middelen	<ul style="list-style-type: none"> - Heeft specialistische kennis van materialen en middelen (w2+w3) - Kan de mogelijkheden van nieuwe medische technologie en ICT (zoals E-Health en domotica) benutten (w1) 	-	<ul style="list-style-type: none"> - Gebruikt materialen en middelen zo efficiënt en effectief mogelijk - Gebruikt nieuwe medische technologie en ICT 	<ul style="list-style-type: none"> - Instrumentenkennis: anatomisch pincet, arterieklem volgens Kocher, arterieklem volgens Péan, cerumenhaakje, cerumenlusje, chalazionklem, chirurgisch pincet, hyfrecator, hefboompje volgens Quire, irisschaar, klem volgens Buck, kniepincet, knopsonde, lemmet, lemmethouder, meetlat, microscoop, monofilament, mosquitoklem, naaldvoerder met en zonder cremaillère, nageextractietang, neusspeculum, oftalmoscoop, onderzoeksbank, onthechtingsschaar, oogbeiteltje, oogboortje, ooggutsje, ooglidhouder, ooglusje, oogmagneet, otoscoop, portioaanhaaktang, prepareerschaar, reflexhamer, ringzaagtang, scherpe lepel, sleufsonde, speculum, splinterpincet, stans, staplerverwijdertang, stemvork, stenopeïsche opening, stethoscoop, tongspatel, uterussonde, verbandschaar, visuskaart, weegschaal, wondhaakje, wondspreider - Verbandmateriaal: collar 'n cuff, compressieverband, crêpeverband, drukverband, elastisch buisverband, hydrofiel zwachtel, hechtpleisters, steristrips, hydrofiel gaaswindsel, mitella, netverband, kortrekzwachtel, tape - Wondbedekkers: absorberend kompres, alginaten, dextranomenen, Engels pluksel, foamverband, gaas, hydroactief verband, hydrocolloïd wondbedekker, hydrogel, indifferent vetgaas, siliconengaas, watten, wondfolie, wondpleisters en wondrandbeschermers - Is in staat patiënten via E-Health voorlichting te geven - Kent de mogelijkheden van domotica en kan patiënten hierover uitleg geven. 	B1-K2-W-overstijgend

Thema BOK	Kenniselementen KD	Kenniselementen uitwerking competentiegebieden SSFH	Leerresultaten	Onderwerpen	Werk processen
Voorlichting en advies	<ul style="list-style-type: none"> - Kan voorlichting-, advies- en instructievaardigheden methodisch toepassen - Kan de patiënt voorlichting en adviezen geven over eenvoudige zorgvragen - Kan adviseren over zelfzorgmiddelen - Kan motiverende gesprekstechnieken toepassen 	<ul style="list-style-type: none"> - Is in staat om gebruik te maken van motiverende gesprekstechnieken bij voorlichting en tijdens spreekuren - Is in staat om individuen/groepen advies te geven over een gezonde leefstijl ter preventie van ziekten en voorlichting te geven over patiëntenverenigingen - Is in staat om patiënten te motiveren en te stimuleren om (leefstijl)adviezen op te volgen - Is in staat om mee te werken aan preventie van, en voorlichting te geven over chronische aandoeningen - Is in staat om oog te hebben voor de individuele patiënt, diens leefomgeving en andere omstandigheden, maar ook voor de leefomgeving van de patiëntenpopulatie en de relatie met gezondheidsklachten - Is in staat om feedback te geven aan patiënten 	<ul style="list-style-type: none"> - Analyseert de aandoening van de patiënt en onderbouwt welk (zelfzorg)advies en welke voorlichting gegeven kan worden. - Beoordeelt angst en onzekerheid vooraf en tijdens de uitvoering van de medisch-technische handeling(en) - Gebruikt gesprekstechnieken bij het uitleg geven over wat, waarom en hoe de medisch-technische handeling(en) wordt uitgevoerd - Toont betrokkenheid bij de patiënt 	<ul style="list-style-type: none"> - Geeft bij medisch-technische handelingen adequaat¹, methodisch voorlichting afgestemd op het niveau van de patiënt. - Kan bij de volgende (eenvoudige) zorgvragen goede voorlichting geven waarbij, indien nodig, ook zelfzorgmiddelen genoemd worden: aambeien, acne, allergische rinitis, diarree, hoofdluis, hoofdroos, kneuzing, koortslip, maagzuur, menstruatiepijn, verkoudheid, griep, reisziekte, spierpijn, vaginale schimmelinfectie, verstopping, wormen, wondjes, wratten - Gebruikt de volgende motiverende gespreksvoering en weet wanneer die toe te passen: <ul style="list-style-type: none"> ■ Stimuleren ■ Overtuigen ■ Overreden ■ Reflecteren - Stimuleert zelfmanagement bij de patiënt - Is sociaal vaardig 	B1-K2-W1
Anatomie, fysiologie, pathologie, farmacologie	<ul style="list-style-type: none"> - Heeft specialistische kennis van anatomie en fysiologie van het menselijk lichaam (inclusief medische terminologie) in relatie tot het uitvoeren van technische vaardigheden (w1) 		<ul style="list-style-type: none"> - Beschrijft ziektebeelden van doelgroepen en licht de bijbehorende behandeling toe. - Analyseert aan de hand van de anatomie, fysiologie en pathologie van het menselijk 	<ul style="list-style-type: none"> - Benodigde kennis² van de anatomie, fysiologie en pathologie van het menselijk lichaam voor het uitvoeren van de medisch-technische handelingen, zie bijlage 2. - Benodigde kennis³ van anatomie, fysiologie en pathologie van het menselijk lichaam voor het assisteren bij kleine ingrepen zoals een 	B1-K2-W1 B1-K2-W2

¹ Volgens het zes stappen model openstaan, begrijpen, willen, kunnen, doen, blijven doen

² Deze kennis komt volledig aan bod bij de bij kerntaak 1 genoemde onderwerpen onder het thema "Anatomie, fysiologie, pathologie, farmacologie".

³ Idem als voetnoot 2

Thema BOK	Kenniselementen KD	Kenniselementen uitwerking competentiegebieden SSFH	Leerresultaten	Onderwerpen	Werk processen
Vervolg Anatomie, fysiologie, pathologie, farmacologie	<ul style="list-style-type: none"> - Heeft specialistische kennis van pathologie van het menselijk lichaam (inclusief medische terminologie) in relatie tot het uitvoeren van technische vaardigheden (w1) - Heeft brede kennis van de meest voorkomende ziektebeelden en bijbehorende medicijn groepen (w1) - Heeft brede kennis van toedieningsvormen en werking van geneesmiddelen (w2) 		lichaam hoe medisch-technische vaardigheden uitgevoerd moeten worden.	<ul style="list-style-type: none"> abcesincisie; het verwijderen van atheroomcyste, lipoom, fibroom of naevus; het behandelen van een paronychia of unguis incarnatus; het nemen van een stans- of shavebiopt. - Benodigde kennis van geneesmiddelen en toedieningsvormen bij de hierboven genoemde medisch-technische handelingen en kleine ingrepen in relatie tot het praktische gebruik daarvan en het geven van uitleg daarover aan de patiënt. 	
Uitvoeren van medisch-technische handelingen en assisteren	<ul style="list-style-type: none"> - Kan sociale vaardigheden toepassen in relatie tot patiënten en collega's - Kan werken volgens hygiënische voorschriften - Heeft specialistische kennis van de meest voorkomende behandelingen en onderzoeken - Heeft specialistische kennis van doelgroepen met betrekking tot het uitvoeren van de handeling of het onderzoek 	<ul style="list-style-type: none"> - Is in staat om medisch-technische (voorbehouden) handelingen uit te voeren in afstemming met de patiënt - Is in staat om zelfstandig spreekuren te houden t.a.v. specifieke gedelegeerde handelingen - Is in staat om de arts te assisteren bij onderzoek en medische verrichtingen - Is in staat om ervoor te zorgen dat er hygiënisch en waar nodig steriel wordt gewerkt 	<ul style="list-style-type: none"> - Voert een eigen spreekuur uit t.a.v. specifieke gedelegeerde handelingen - Voert medisch-technische handelingen zorgvuldig uit volgens wet- en regelgeving, richtlijnen, protocollen, werkafspraken, de normen van de KNMG, NHG, LHV en de NVDA-beroepscode - Begrijpt en beheerst vakjargon om de arts adequaat bij te staan - Bereidt medische behandelingen door de arts voor en assisteert daarbij - Voert reiniging, desinfectie en/of sterilisatie van de gebruikte ruimte en het gebruikte instrumentarium uit 	<ul style="list-style-type: none"> - Medisch-technische handelingen zoals opgenomen in bijlage 2 - WCS-wonden classificatie - Bijzondere wonden: brand-, bijt- en steekwonden - Tetanus(profylaxe) - Teek verwijderen - Eigen spreekuur t.a.v. een aantal gedelegeerde handelingen (zie bijlage 2) - Assisteren bij kleine chirurgische ingrepen zoals een abcesincisie; het verwijderen van atheroomcyste, lipoom, fibroom of naevus; het behandelen van een paronychia of unguis incarnatus; en het nemen van een stans- of shavebiopt. - Onderhoud van praktijkruimten - Schoonmaken, reinigen en desinfecteren - Steriliseren van instrumenten en opruimen - Steriel werken - Gebruik steriele handschoenen (aantrekken & assisteren bij aantrekken) - Steriele tafel, klaarleggen instrumentarium - Anticiperen - Infiltratie-, geleidingsanesthesie - Medicatie t.b.v. anesthesie (lidocaïne met/zonder adrenaline) 	B1-K2-W2 en B1-K2-W3

2.3 Kerntaak B1-K3: Praktijkvoering

B1-K3-W1: Zorgt voor logistiek en beheer (organiseren)

B1-K3-W2: Zorgt voor de planning en administratie van de praktijk/organisatie (organiseren)

Thema BOK	Kenniselementen KD	Kenniselementen uitwerking competentiegebieden SSFH	Leerresultaten	Onderwerpen	Werk processen
Wet- en regelgeving, richtlijnen en protocollen	<ul style="list-style-type: none"> - Kan de richtlijnen t.a.v. privacy toepassen - Kan geldende richtlijnen, protocollen en werkafspraken toepassen 	<ul style="list-style-type: none"> - Is in staat om in het kader van duurzaamheid kostenbewust te handelen - Is in staat om te handelen overeenkomstig de relevante wet- en regelgeving 	<ul style="list-style-type: none"> - Voert praktijkvoering uit volgens wet- en regelgeving, richtlijnen, protocollen en werkafspraken - Legt het belang van kostenbewust werken uit 	<ul style="list-style-type: none"> - Milieubewustzijn - AVG - Bewaking fysieke privacy patiënt in de praktijk 	B1-K3-W- overstijgend
Logistiek en beheer	<ul style="list-style-type: none"> - Heeft specialistische kennis van voorraadbeheersystemen toegespitst op het werkveld - Heeft specialistische kennis van logistieke processen m.b.t. planning en organisatie van patiëntenzorg - Kan relatiebeheer benutten en onderhouden 	<ul style="list-style-type: none"> - Is in staat om de administratie en logistiek te verzorgen en de voorraad te beheren - Is in staat om de voorraad te beheren zodat benodigde materialen/middelen voldoende beschikbaar zijn - Is in staat om zorgvuldig om te gaan met uitkomsten van tests en onderzoeken 	<ul style="list-style-type: none"> - Beoordeelt of er voldoende voorraden zijn, rekening houdend met de opslagruimte en het verbruik - Voert het plaatsen van bestellingen uit - Controleert binnengekomen leveringen op juistheid en kwaliteit en bergt deze volgens geldende bewaarcondities en procedures op - Benoemt interne en externe contacten (zoals leveranciers of ondersteunende diensten) en licht toe hoe een relatie met hen wordt onderhouden 	<ul style="list-style-type: none"> - Bestelprocedures - Controle geleverde bestellingen - Voorraadbeheer van verbruiksmateriaal (voorlichtingsmaterialen en voorlichtingshulpmiddelen, praktijkmedicatie, pleisters, wondbedekkers, verbandmiddelen, injecteerbenodigdheden, formulieren enz.) - Opbergen op juiste plaats, b.v. koelkast - Instrumenten controleren op volledigheid en beschadigingen en bewust van ijkprocedures - Leveranciers - Ondersteunende diensten 	B1-K3-W1
Communicatie	<ul style="list-style-type: none"> - Heeft brede kennis van communicatietechnieken - Kan samenwerkingsvaardigheden toepassen 		<ul style="list-style-type: none"> - Integreert gespreks- en communicatietechnieken in de communicatie met patiënten, naastbetrokkenen, collega's, zorgverleners en andere betrokkenen. - Creëert samenwerking met collega's en andere betrokkenen. 	<ul style="list-style-type: none"> - Communicatievaardigheden - Sociale vaardigheden - Anticiperen - Zien wat er gedaan moet worden - Tijdig, duidelijk en regelmatig overleggen met collega's 	B1-K3-W2

Thema BOK	Kenniselementen KD	Kenniselementen uitwerking competentiegebieden SSFH	Leerresultaten	Onderwerpen	Werk processen
Planning en administratie	<ul style="list-style-type: none"> - Heeft brede kennis van archiveren - Heeft specialistische kennis van automatiseringssystemen toegespitst op het werkveld - Kan handelingen verrichten in het kader van bevolkingsonderzoeken, zoals de registratie van gegevens - Kan medisch-technische handelingen plannen in een eigen spreekuur - Kan organisatievaardigheden efficiënt toepassen - Kan ICT-vaardigheden toepassen 	<ul style="list-style-type: none"> - Is in staat om handelingen te verrichten in het kader van bevolkingsonderzoeken - Is in staat om actief gebruik te maken van ICT om de service naar patiënten te verbeteren - Is in staat om haar eigen werkzaamheden te plannen op basis van prioriteit, in afstemming met de arts en andere leden van het team en in samenspraak met betrokken partijen - Is in staat om werkzaamheden voor anderen in te plannen - Is in staat om prioriteiten te stellen in de uitvoering van taken die onverwachts of tegelijkertijd op haar afkomen - Is in staat om de taken op elkaar af te stemmen en deze zo nodig over te dragen - Is in staat om bij te dragen aan het verwerken van financiële aspecten ten behoeve van praktijkvoering - Is in staat om patiënten die klachten hebben ingediend, te informeren over de status van de afhandeling daarvan - Is in staat om zorg te dragen voor de overdracht van relevante gegevens bij doorverwijzing 	<ul style="list-style-type: none"> - Voert handelingen uit in het kader van bevolkingsonderzoeken - Voert handelingen uit in automatiseringssystemen tijdens diverse werkzaamheden in de praktijk - Stelt machtigingen en (herhaal)receptuur op ter autorisatie van de arts - Voert declaraties uit en dient deze in bij de betreffende zorgverzekeraar - Plant praktijkafspraken en creëert een correcte praktijkagenda - Beoordeelt gegevens voordat ze deze overdraagt bij doorverwijzing - Organiseert het beheer en de archivering van patiëntendossiers 	<ul style="list-style-type: none"> - Verwerken consulten, visites en (ketenzorg)verrichtingen in de financiële administratie - COV (Controle Op Verzekeringsrecht) - ION (Inschrijving Op Naam) - VECOZO (Veilige Communicatie Zorgverzekeraars) - Werken via Zorgdomein - Herhaalreceptuur verwerken - Praktijkagenda's bijhouden met een realistische tijdsplanning - Prioriteiten stellen - Patiënten invoeren en patiëntgegevens wijzigen - Gegevensuitwisseling waaronder verhuizing patiënt(en) naar andere praktijk - Opstellen verwijsbrief - Machtigingen invullen 	B1-K3-W2

2.4 Kerntaak B1-K4: Werken aan kwaliteit en deskundigheid

B1-K4-W1: Werkt aan de eigen deskundigheid (leren en ontwikkelen)

B1-K4-W2: Werkt aan het bevorderen en bewaken van kwaliteitszorg (professioneel handelen)

B1-K4-W3: Werkt (multi)disciplinair samen en stemt werkzaamheden af (samenwerking)

B1-K4-W4: Levert een bijdrage aan de begeleiding van (nieuwe) collega's en stagiaires (leren en ontwikkelen)

Thema BOK	Kenniselementen KD	Kenniselementen uitwerking competentiegebieden SSFH	Leerresultaten	Onderwerpen	Werk processen
Deskundigheidsbevordering	<ul style="list-style-type: none"> - Heeft brede kennis van relevante vakliteratuur en scholingsaanbod - Kan reflectievaardigheden inzetten om eigen beroepshandelen te toetsen - Heeft specialistische kennis van het Kwaliteitsregister Doktersassistenten 	<ul style="list-style-type: none"> - Is in staat om geïnformeerd te blijven over relevante ontwikkelingen in de gezondheidszorg (voor zover noodzakelijk om het werk goed te kunnen blijven doen) - Is in staat om zichzelf te beoordelen door middel van zelfreflectie - Is in staat om leemtes in haar kennis/vaardigheden vast te stellen en deze aan te vullen - Is in staat om te leren van eerder gemaakte fouten en incidenten - Is in staat om vragen en opmerkingen van patiënten en samenwerkingspartners over haar eigen functioneren en werkuitvoering te ontvangen en daarop adequaat te reageren - Is in staat om initiatief te nemen om persoonlijke leerbehoeften en hiaten in kennis en vaardigheden aan te pakken door gebruik te maken van bijvoorbeeld scholing, intervisie of supervisie en dit te verwerken in het Kwaliteitsregister Doktersassistent 	<ul style="list-style-type: none"> - Benoemt relevante vakliteratuur ten behoeve van de deskundigheidsbevordering van een doktersassistent - Analyseert de eigen deskundigheid in relatie tot de uitgevoerde werkzaamheden en benoemt mogelijkheden om de eigen deskundigheid te bevorderen - Beoordeelt resultaten van eigen handelen en gedrag met betrekking tot de uitgevoerde werkzaamheden op basis van analyse, feedback en reflectie en formuleert vervolgens persoonlijke leerdoelen en acties 	<ul style="list-style-type: none"> - Vakliteratuur - Bij- en nascholing - NVDA - PDCA-cyclus - Voor zichzelf verbeteracties formuleren - Methodisch werken - Feedback - Lean-principes, 5s, 7 verspillingen - Kwaliteitsregister Doktersassistent 	B1-K4-W1

Thema BOK	Kenniselementen KD	Kenniselementen uitwerking competentiegebieden SSFH	Leerresultaten	Onderwerpen	Werk processen
Kwaliteitszorg	<ul style="list-style-type: none"> - Heeft specialistische kennis van de toepassing van kwaliteitszorgsystemen - Heeft specialistische kennis van geldende relevante wet- en regelgeving, procedures en protocollen met betrekking tot kwaliteitszorg - Kan de beroepscode van de doktersassistent toepassen in haar werk 	<ul style="list-style-type: none"> - Is in staat om mee te werken aan het monitoren en verbeteren van de kwaliteit van zorg en praktijkvoering binnen de kaders van een kwaliteitssysteem zoals Harmonisatie Kwaliteitsbeoordeling in de Zorgsector (HKZ) en NHG Praktijk Accreditering (NPA); en de kwaliteit van haar eigen werk te waarborgen - Is in staat om de noodzaak tot veranderingen in de praktijkvoering te signaleren en aan de orde te stellen - Is in staat om de patiëntveiligheid te waarborgen door de werkomgeving veilig in te richten en veilig te handelen - Is in staat om toepassing te geven aan de cao en andere afspraken ten aanzien van arbeidsomstandigheden - Is in staat om zich te houden aan de beroepscode - Is in staat om professioneel te blijven functioneren onder grote druk - Is in staat om verantwoordelijkheid te tonen voor de kwaliteit van het eigen handelen - Is in staat te tonen dat ze bekend is met de kwaliteitseisen ten aanzien van zorgverlening, verrichtingen en praktijkvoering door kwaliteit te leveren - Is in staat om zich verantwoordelijk te voelen voor de zorg aan patiënten - Is in staat om zich te houden aan de regels die voor haar gelden vanuit het afgeleid beroepsgeheim volgens de Koninklijke Nederlandsche Maatschappij tot bevordering van de Geneeskunst (KNMG), relevante wetten in de gezondheidszorg en privacyregelgeving zoals de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) 	<ul style="list-style-type: none"> - Begrijpt en hanteert kwaliteitszorgsystemen zoals de NHG-accreditatie - Checkt werkzaamheden op kwaliteit en beargumenteert het belang van kwaliteit leveren - Beoordeelt werkzaamheden op basis van wet- en regelgeving, procedures, protocollen, richtlijnen, de actuele visie op zorg en de beroepscode. 	<ul style="list-style-type: none"> - Kwaliteitsbeoordeling in de Zorgsector (HKZ) - NHG-accreditatie (NPA) - PDCA-cyclus - VIM, FONA enz. - Interview - WGBO - AVG - KNMG-richtlijnen - Wet BIG - Beroepscode doktersassistent - Cao doktersassistenten 	B1-K4-W2

Thema BOK	Kenniselementen KD	Kenniselementen uitwerking competentiegebieden SSFH	Leerresultaten	Onderwerpen	Werk processen
Multidisciplinair samenwerken	<ul style="list-style-type: none"> - Heeft brede kennis van ketenzorg/zorggroepen - Heeft specialistische kennis van het relevante werkveld - Heeft brede kennis van aangrenzende disciplines binnen de eerste- en tweedelijns gezondheidszorg - Heeft specialistische kennis van taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van alle betrokkenen binnen de organisatie 	<ul style="list-style-type: none"> - is in staat om samen te werken met de arts(en) en andere leden van het team, de samenwerking bespreekbaar te maken en de taakverdeling af te stemmen - is in staat om aan te sluiten bij de werkwijze van andere disciplines en samen te werken met zorgverleners buiten de eigen afdeling of organisatie - is in staat om de zorginhoud af te stemmen door een heldere en eenduidige informatie-uitwisseling, zodat betrokkenen weten wat ze kunnen verwachten - is in staat om respect te hebben voor (inbreng van) patiënt, collega's en andere behandelaars met andere achtergronden, normen en waarden 	<ul style="list-style-type: none"> - Analyseert welke bijdrage verschillende werkvelden en disciplines kunnen leveren in relatie tot de gewenste zorg. - Benoemt de taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van alle betrokkenen binnen de organisatie - Voert werkzaamheden uit in afstemming met directe collega's en andere disciplines 	<ul style="list-style-type: none"> - Disciplines - Multidisciplinair samenwerken - Ketenzorg/zorggroepen - Afstemmen werkzaamheden - Vertrouwensarts als onderdeel binnen de organisatie 	B1-K4-W3
Communicatie en begeleiding	<ul style="list-style-type: none"> - Kan communicatieve vaardigheden toepassen - Kan samenwerkingsvaardigheden toepassen - Kan sociale vaardigheden toepassen in relatie tot patiënten en collega's - Kan afstemmen op culturele achtergronden in diverse werkcontacten - Kan feedbackvaardigheden inzetten 	<ul style="list-style-type: none"> - is in staat om een concrete bijdrage te leveren aan begeleiding van (nieuwe) collega's en stagiaires 	<ul style="list-style-type: none"> - Integreert gespreks- en communicatietechnieken in de communicatie met patiënten, naastbetrokkenen, collega's en zorgverleners, waaronder nieuwe collega's en stagiaires. - Creëert samenwerking met mensen met diverse achtergronden - Stelt problemen vast en maakt deze bespreekbaar 	<ul style="list-style-type: none"> - Gesprekstechnieken <ul style="list-style-type: none"> ■ Luisteren, samenvatten, doorvragen ■ Concretiseren ■ Argumenteren ■ Assertief reageren, grenzen aangeven ■ Mening verwoorden ■ Onderhandelen ■ Overtuigen ■ Discussiëren ■ Verantwoording afleggen - Rekening houden met diverse culturele achtergronden 	B1-K4-W3 en B1-K4-W4

Bijlagen bij de Body of Knowledge Kwalificatiedossier Doktersassistent (crebonummer 23284)

Deze bijlagen worden elk jaar aangepast aan de actuele situatie.

Versie deze bijlagen: september 2023

Overzicht van doorgevoerde wijzigingen t.o.v. de vorige versie (van november 2021)

- In de koptekst van bijlage 1 is het woord 'alle' toegevoegd. STeAG gaat ervan uit dat m.b.t. pathologie alle achtergrondinformatie uit de Triagewijzer bekend is bij de student. De benoemde onderwerpen in de tabel betreffen een selectie uit thuisarts.nl die daar nog bovenop komen.
- In bijlage 1 is onder 'Maagdarmkanaal' het onderwerp 'maagzweer' toegevoegd.
- Onder bijlage 1 is de zin toegevoegd: STeAG gaat ervan uit dat de student de alarmsymptomen bij ingangsklachten op niveau U1 en U2 uit het hoofd kent.
- In bijlage 2 is de zin laboratoriumbepalingen, zoals bloed- (bloedsuiker, cholesterol, CRP, HB), urine- (HCG, kweek, sediment en stickreacties) aangepast tot: laboratoriumbepalingen, zoals bloed- (HB, HCG, bloedsuiker, CRP, cholesterol), urine- (sediment, kweek en stickreacties) of ontlastingsonderzoek
- De toelichting bij bijlage 3 is duidelijker geformuleerd.
- In bijlage 3 zijn de in 2021 en eerder uit de top 100 vervallen middelen verwijderd.
- In bijlage 3 zijn de in 2022 uit de top 100 vervallen middelen rood gearceerd. Deze middelen kunnen nog voorkomen in examens.
- In bijlage 3 zijn de nieuw opgenomen middelen groen gearceerd of geel gearceerd als ze eerder ook al opgenomen waren.
- In bijlage 3 zijn middelen die niet in de top 100 voorkomen maar wel van belang zijn om in onderwijs (en examinering) te benoemen oranje gearceerd.

Bijlage 1: Onderwerpen bij pathologie: alle achtergrondinformatie uit de TriageWijzer + onderstaande selectie uit Thuisarts.nl	
Ademhaling en luchtwegen	Allergie, astma, bijholteontsteking, COPD, heesheid, hooikoorts, hyperventilatie, keelpijn, klaplong, longembolie, longkanker, longontsteking, neusklachten, verkouden
Anticonceptie en zwanger	Abortus provocatus, abortus spontaan, bevalling, ectopische zwangerschap, HELLP, kraambed, menstruatie uitstellen, morning-afterpil, onbedoeld zwanger, orale anticonceptie, (pre-)eclampsie, prikpil, spiraaltje, sterilisatie, toxicose, zwangerschapsklachten, zwangerschapsdiabetes,
Bewegingsapparaat	Artrose, botontkalking, fractuur, ganglion, gebroken heup, malletvinger, reumatische aandoeningen, rugpijn, tennisarm, verstuite enkel, zweepslag
Bloed en lymfe	Agranulocytose, dehydratie, foliumzuurdeficiëntieanemie, ijzergebreksanemie, leukemie, pernicieuze anemie
Geslachtsorganen	Cryptorchisme, endometriose, epididymitis, hydrokèle, impotentie, infertiliteit, libidoverlies, menstruatieproblemen, seksuele klachten, subfertiliteit, torsio testis, vaginale afscheiding, vaginale schimmelinfectie, verzakking
Hartvaatstelsel	Aneurysma (verwijde slagader) angina pectoris, cholesterol, CVA/TIA, etalagebenen, hartfalen, hartinfarct, hartritmestoornissen (atriumfibrilleren, bradycardie, extrasystole, ICD, pacemaker, SVT, tachycardie, ventrikelfibrilleren), hoge bloeddruk, open been, spataderen, trombosebeen, verlagen risico hart- en vaatziekten
Huid	Abces, acne, aften, alopecia, atheroomcyste, brandwond, cellulitis, decubitus, eczeem (contact, constitutioneel, luier, seborroïsch), erysipelas, fibroom, fistel, furunkel, gordelroos, insectenbeet, jeuk, likdoorns, lipoom, netelroos, paronychia, pilonidaal cyste, pityriasis rosea, psoriasis, roos, rosacea, ulcus cruris, unguis incarnatus
Infectieziekten	AIDS, bof, griep (influenza), hand-voet-mondziekte, hersenvliesontsteking, hoofdluis, kinkhoest, koortslip, krentenbaard, listeriose, malaria, mazelen, pseudokroep, ringworm, rodehond, roodvonk (streptokokkeninfecties), RS-virus, SARS/Covid-19, schimmelnagels, schurft, tekenbeet, tetanus, toxoplasmose, virushepatitis, vijfde ziekte, waterpokken, (water)wratten, zesde ziekte, ziekte van Lyme, ziekte van Pfeiffer, zwemmerseczeem
KNO	allergische rinitis, bloedneus, doofheid, hooikoorts, lawaaidoofheid, loopoor, middenoorontsteking, neusverkoudheid, ontsteking van de gehoorgang, oorpijn, otitis (externa, media met effusie), presbycusis, sinusitis (acute, chronische), slecht horen, tinnitus, trommelvliesbuisjes, verstopt oor
Maagdarmkanaal	Aambeien, coeliakie, colitis ulcerosa, diarree, galstenen, gastro-enteritis, hepatitis, liesbreuk, maagklachten, maagzweer, ondervoeding, overgewicht, prikkelbaredarmsyndroom, refluxklachten, verstopping, wormen, ziekte van Crohn
Ogen	Chalazion, glaucoom, hordeolum, lui oog, maculadegeneratie, ooglidrandontsteking, rood oog, staar, vuiltje of splinter in het oog
Oncologie	Benigne, benigne prostaathypertrofie, baarmoederhalskanker, borstkanker, darmkanker (BVO), fibroadenoom, hersentumor, maligne, melanoom, polycystische afwijking borsten, prostaatkanker, uitstrijkje, vleesboom
Psychiatrie	Bipolaire stoornis, delier, dementie, depressie, dwangstoornis, eetstoornis, persoonlijkheidsstoornis, psychose, schizofrenie, angsttoestand, paniekaanvallen, PTSS, hypochondrie, ADHD, ASS
Psychisch	Fobie, slaapproblemen, stoppen met roken, surmenage, verslaving
Soa	Chlamydia, genitale wratten, gonorrhoe, herpes genitalis, HIV, ontsteking in het kleine bekken (PID), Trichomonas
Stofwisseling	Diabetes mellitus, overgang, schildklierafwijking, vetstofwisselingsstoornissen
Urinewegen	Bedplassen, blaasontsteking, mictieklachten risicogroepen, nierbekkenontsteking, niersteen, overactieve blaas, stress-incontinentie, urge-incontinentie, urineretentie
Zenuwstelsel	Carpaletunnelsyndroom, dementie, epilepsie, essentiële tremor, hoofdpijn, koortsstuip, migraine, multiple sclerose (MS), niet-aangeboren hersenletsel (NAH), rughernia, spanningshoofdpijn, uitvalsverschijnselen, ziekte van Ménière, ziekte van Parkinson
Overig	chronisch vermoeidheidssyndroom, chronische pijn, communicatie, cystic fibrosis, euthanasie, gezonde leefstijl, fibromyalgie, hoorproblemen en verstandelijke beperkingen, kindermishandeling, koorts (bij kinderen), moeheid, onverklaarde lichamelijke klachten, overlijden, ramadan en gezondheid, reizigersziekten voorkomen, rouw, rusteloze benen, terminale sedatie, veiligheid in en om huis voor ouderen, vitamine B12, vitamine D, ziek kind,

STeAG gaat ervan uit dat de student de alarmsymptomen bij ingangsklachten op niveau U1 en U2 uit het hoofd kent

Bijlage 2: Medisch-technische handelingen
- allergietests uitvoeren
- assisteren arts bij medische verrichtingen
- bloedafname door middel van venapunctie* en vingerprik
- cervixuitstrijkjes afnemen
- corpus alienum verwijderen
- eerste hulp (somatisch) verlenen bij bijvoorbeeld ademstilstand, circulatiestilstand, vergiftigingen, verslikken, verstikking, verwondingen
- functiemetingen verrichten zoals audiometrie, ecg's maken, enkel-armindex bepalen, tensiemeting, visusbepaling
- injecteren*: intracutaan, intramusculair, subcutaan
- laboratoriumbepalingen, zoals bloed- (HB, HCG, bloedsuiker, CRP, cholesterol), urine- (sediment, kweek en stickreacties) of ontlastingsonderzoek
- lengte en gewicht bepalen
- lichaamstemperatuur meten
- medicatie checken en registreren voor autorisatie of controle door arts
- medicatie toedienen: oraal, rectaal, vaginaal, via de huid (incl. epipen), via de luchtwegen, via de slijmvliezen (bijvoorbeeld druppelen, spoelen, zalven)
- monsters verzamelen (niet-steriel en steriel materiaal) ten behoeve van diagnostiek, zoals keelwab, neusswab, soa-testen en mogelijk huidbiopten*
- oren uitspuiten
- vragenlijsten afnemen (bv. BVO, MMSE)
- wondzorg: hechten*, hechtingen verwijderen, lijmen, reinigen/spoelen, tampons verwijderen, wondbedekkers aanbrengen, zwachtelen
- wratten aanstippen
- zwachteltechnieken toepassen

* Dit zijn voorbehouden handelingen zoals opgenomen in de Wet BIG. De doktersassistent mag deze uitsluitend uitvoeren in opdracht van de arts.

Bijlage 3: Top 100 geneesmiddelen stofnamen overzicht GIP-gebruikers en uitgifte september 2021

Toelichting op deze bijlage: De GIP Top 100 is aan verandering onderhevig. Een examenleverancier zal bij elk examen de GIP top 100 die gebruikt is moeten benoemen bij de betreffende examenserie.

In het overzicht blijven vervallen geneesmiddelen van 1 jaar eerder gemarkeerd opgenomen (zie legenda onder het overzicht), deze middelen kunnen nog in de meest recente versies van het examen opgenomen zijn zodat er ook in het onderwijs aandacht voor moet blijven. Middelen die meer dan 1 jaar geleden uit de top 100 zijn vervallen komen in het examen niet meer voor, deze kunnen natuurlijk nog wel in het onderwijsprogramma van de opleiding opgenomen blijven. Ditzelfde geldt voor nieuwe middelen die nog niet in de top 100 opgenomen kunnen zijn omdat ze net op de markt zijn.

Vanaf deze upgrade kunnen ook belangrijke middelen die niet (meer) in de top 100 voorkomen toch opgenomen zijn (zie legenda onder het overzicht).

Topgeneesmiddelen (Combinatie van Top 100 Gebruikers met Top 100 Uitgiftes) Bron: GIPdatabank

A02 – MIDDELEN BIJ ZUURGERELATEERDE AFWIJINGEN – MIDDELEN BIJ ULCUS PEPTICUM EN GASTRO-OESOFAGEALE REFLUX
Omeprazol
Pantoprazol
Esomeprazol
A03 – MIDDELEN BIJ FUNCTIONELE MAAGDARMSTOORNISSEN – A03F – MOTILITEITSBEVORDERENDE MIDDELEN
Metoclopramide
A06 – MIDDELEN BIJ OBSTIPATIE
Psylliumzaad
Macrogol combinatiepreparaten
A10 – DIABETESMIDDELEN – A10A INSULINES EN ANALOGEN
Insuline aspart
Insuline glargine
A10 – DIABETESMIDDELEN – A10B BLOEDGLUCOSEVERLAGENDE MIDDELEN EXCL. INSULINES
Metformine
Gliclazide
A11 – VITAMINEN
Colecalciferol
A12 – MINERAALSUPPLEMENTEN
Calcium met vitamine d en/of andere middelen

B01 – ANTITROMBOTICA
Acenocoumarol
Clopidogrel
Acetylsalicylzuur 80mg
Carbasalaatcalcium 100 mg
Rivaroxaban
Apixaban
B03 – MIDDELEN BIJ ANEMIE
Ferrofumaraat
Hydroxocobalamine
Foliumzuur
C01 – CARDIACA – C01A HARTGLYCOSIDEN
Digoxine
C01 – CARDIACA – C01D VASODILATANTIA BIJ HARTZIEKTEN
Isosorbidemononitraat
Nitroglycerine – nieuw opgenomen in lijst 2022
C03 – DIURETICA
Hydrochloorthiazide
Furosemide
Bumetanide
Spiroolacton
C07 – BETA-BLOKKERS
Propranolol – vervallen vanaf lijst 2022
Sotalol
Metoprolol
Atenolol
Bisoprolol
C08 – CALCIUMANTAGONISTEN
Amlodipine
Nifedipine
Barnidipine

C09 – MIDDELEN AANGRIJPEND OP HET RENINE-ANGIOTENSINESYSTEEM
Enalapril
Lisinopril
Perindopril
Losartan
Irbesartan
Candesartan
C10 – ANTILIPAEMICA
Simvastatine
Pravastatine
Atorvastatine
Rosuvastatine
Ezetimib
D01 – DERMATOLOGICA – D01A ANTIMYCOTICA, LOKALE
Ketoconazol op de huid
D02 – EMOLLIENTIA EN PROTECTIVA
Overige emollientia en protectiva
D06 – ANTIMICROBIELE MIDDELEN VOOR DERMATOLOGISCH GEBRUIK
Fusidinezuur op de huid
D07 – DERMATOLOGISCHE CORTICOSTEROIDEN
Hydrocortison op de huid
Hydrocortisonbutyraat op de huid – vervallen vanaf lijst 2022
Triamcinolon op de huid
Betamethason op de huid
Mometason op de huid
Clobetasol op de huid
Imidazolen/triazolen combinaties met corticosteroiden
G01 – GYNAELOGISCHE ANTIMICROBIELE MIDDELEN
Miconazol voor vaginale toediening – vervallen vanaf lijst 2022
G03 – GESLACHTSHORMONEN EN MODULATOREN VAN HET GENITALE STELSEL – G03A HORMONALE ANTICONCEPTIVA VOOR SYSTEMISCH GEBRUIK
Ethinylestradiol met levonorgestrel
G04 – UROLOGICA
Solifenacine – vervallen vanaf lijst 2022
Tamsulosine

H02 – CORTICOSTEROÏDEN VOOR SYSTEMISCH GEBRUIK
Prednisolon (systemisch gebruik)
Triamcinolon (systemisch gebruik)
H03 – SCHILDKLIERMIDDELEN
Levothyroxine
J01 – ANTIMICROBIELE MIDDELEN VOOR SYSTEMISCH GEBRUIK
Doxycycline
Amoxicilline
Flucloxacilline
Amoxicilline met enzymremmer
Azitromycine
Ciprofloxacine
Nitrofurantoin
Tetanustoxoïde
Fosfomycine
L04-IMMUNOSUPPRESSIVA – L04AX OVERIGE IMMUNOSUPPRESSIVA
Methotrexaat
M01- ANTI-INFLAMMATOIRE EN ANTIREUMATISCHE MIDDELEN
Diclofenac
Ibuprofen
Naproxen
M04 – JICHTMIDDELEN
Allopurinol
M05 – MIDDELEN BIJ BOTZIEKTEN
Alendroninezuur
N02 – ANALGETICA
Oxycodon
Fentanyl
Tramadol
Tramadol combinatiepreparaten
Paracetamol (staat niet meer in de lijst vanaf 2019 / wel opnemen)
Sumatriptan – nieuw opgenomen in lijst 2022
N03 – ANTI-EPILEPTICA
Valproïnezuur
Pregabaline

N04 – PARKINSONMIDDELEN
Levodopa met decarboxylaseremmer
N05 – PSYCHOLEPTICA – N05A ANTIPSYCHOTICA
Olanzapine
Quetiapine
Risperidon
N05 – PSYCHOLEPTICA – N05BA/N05CD BENZODIAZEPINEDERIVATEN
Diazepam
Oxazepam
Lorazepam
Temazepam
N06 – PSYCHOANALEPTICA – N06A – ANTIDEPRESSIVA
Amitriptyline
Nortriptyline
Citalopram
Paroxetine
Sertraline
Mirtazapine
Venlafaxine
Escitalopram
N06 PSYCHOANALEPTICA – N06B PSYCHOSTIMULANTIA, MIDDELEN VOOR ADHD EN NOOTROPICA – N06BA CENTRAALWERKENDE SYMPATHICOMIMETICA
Methylfenidaat
N07 OVERIGE MIDDELEN WERKZAAM OP HET ZENUWSTELSEL – N07C VERTIGOMIDDELEN
P01 ANTIPROTOZOICA – P01A AMOEBIASISMIDDELEN EN ANDERE ANTIPROTOZOICA
R01 MIDDELEN VOOR NASAAL GEBRUIK – R01AD CORTICOSTEROIDEN
Fluticason ter inhalatie via de neus
Mometason ter inhalatie via de neus
Fluticason (furoaat) via de neus
Fluticason combinatiepreparaat

R03 MIDDELEN BIJ ASTMA/COPD
Salbutamol
Salmeterol met fluticason
Formoterol met budesonide
Formoterol met beclometason
Fluticason voor inhalatie via de mond
Tiotropium
R05 – HOEST- EN VERKOUDESMIDDELEN
Codeïne
R06 – ANTIHISTAMINICA VOOR SYSTEMISCH GEBRUIK
Levocetirizine
Desloratadine
S01 – MIDDELEN VOOR OOGHEELKUNDIG GEBRUIK – S01AA ANTIBIOTICA
Chlooramfenicol voor in het oog
Fusidinezuur voor in het oog
S01 – MIDDELEN VOOR OOGHEELKUNDIG GEBRUIK – S01CA CORTICOSTEROIDEN MET ANTIMICROBIELE MIDDELEN
Dexamethason met antimicrobiële middelen voor in het oog
S01 – MIDDELEN VOOR OOGHEELKUNDIG GEBRUIK – S01ED
Timolol combinatiepreparaten
S01 – MIDDELEN VOOR OOGHEELKUNDIG GEBRUIK – S01GX OVERIGE ALLERGIEMIDDELEN
Levocabastine voor in het oog
S01 – MIDDELEN VOOR OOGHEELKUNDIG GEBRUIK – S01XA OVERIGE MIDDELEN VOOR OOGHEELKUNDIG GEBRUIK
Kunstranen en andere indifferente preparaten
Dexamethason met antimicrobiële middelen voor in het oog
S02 – MIDDELEN VOOR OORHEELKUNDIG GEBRUIK – S02CA CORTICOSTEROIDEN MET ANTIMICROBIELE MIDDELEN
Hydrocortison met antimicrobiële middelen voor in het oor
Triamcinolon met antimicrobiële middelen voor in het oor
Dexamethason met antimicrobiële middelen voor in het oor – vervallen vanaf 2020, maar vanaf 2021 weer in de lijst

Legenda kleurcoderingen:
Aanduiding/indeling soort middelen
vervallen middel vanaf het huidige jaar -1 (zou nog in het examen kunnen voorkomen)
middel staat niet (meer) in top 100 maar is wel opgenomen
nieuw toegevoegd middel na eerder vervallen te zijn geweest
nieuw toegevoegd middel